

DECIZIE

01 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului,
judecătorul:

Valeriu Doagă,

Judecători:

Vera Macinskaia, Ala Cobăneanu,
Sveatoslav Moldovan, Maria Ghervas,

examinînd recursul declarat de către SRL „Proterm Grup” în cadrul procesului de insolabilitate intentat în privința SRL „VIP Confort”,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2014, prin care a fost admisă cererea înaintată de Sergiu Guțu – lichidatorul SRL „VIP Confort”, privind validarea popririi și încasarea de la terțul poprit SRL „Proterm Grup” a datoriei de 10.000 lei,

CONSTATĂ:

La 16 aprilie 2014, SRL „VIP Confort” în proces de insolabilitate prin inițierea procedurii falimentului simplificat, s-a adresat în instanța de insolabilitate cu o cerere privind validarea popririi și încasarea de la terțul poprit SRL „Proterm Grup” a datoriei în sumă de 10.000 lei.

În motivarea cererii SRL „VIP Confort” a indicat că în urma examinării actelor contabilității și contractelor încheiate de către SRL „VIP Confort”, la 11 martie 2014 lichidatorul SRL „VIP Confort” a înaintat către SRL „Proterm Grup” o notificare de poprire a mijloacelor financiare în valoare de 10.000 lei. Somația expediată s-a întors în adresa SRL „VIP Confort” cu mențiunea că pe adresa indicată SRL „Proterm Grup” nu se află.

Aceste mijloace financiare au fost achitate către terțul poprit la 05 august 2010 pentru acordarea unor servicii. În contabilitatea SRL „VIP Confort” nu există acte justificative care ar confirma executarea obligațiilor din partea SRL

„Proterm Grup”, motiv pentru care aceste sume urmează a fi încasate în contul masei debitoare a întreprinderii insolvente.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2014 a fost admisă cererea, înaintată de Sergiu Guțu – lichidatorul SRL „VIP Confort”, privind validarea popririi și încasarea de la terțul poprit SRL „Proterm Grup” a datoriei de 10.000 lei.

Nefiind de acord cu hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2014, SRL „Proterm Grup” la 24 iunie 2014 a contestat-o cu recurs, solicitînd casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărîri noi de respingere a acțiunii ca fiind tardive.

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat că instanța de insolabilitate în mod neîntemeiat a validat poprirea și a dispus încasarea datoriei în sumă de 10.000 lei, întrucît lipsa documentelor contabile la SRL „VIP Confort” nu confirmă neonorarea obligațiunilor sale. SRL „VIP Confort” pe parcursul a 4 ani, de la livrarea mărfii și pînă la depunerea cererii în judecată, nu a formulat obiecții în acest sens.

Recurentul susține că la înaintarea cererii de validare a popririi SRL „VIP Confort” nu a respectat nici procedura prealabilă, or, cererea prealabilă, anexată la materialele cauzei, nu a parvenit în adresa sa. Prin prisma acestui aspect recurentul consideră că cererea urma a fi scoasă de pe rol.

Totodată recurentul consideră că cererea depusă de SRL „VIP Confort” este prescrisă, întrucît suma de 10.000 lei a fost transferată la contul SRL „Proterm Grup” la 05 august 2010, iar cererea de încasare a sumei a fost depusă la 16 aprilie 2014. La fel a fost omis și termenul special de validare a popririi, prevăzut de Legea insolabilității.

Recurentul a indicat încălcări a normelor de procedură admise de instanța de insolabilitate, dispunînd examinarea cererii fără a se asigura de citarea legală a sa.

Examinînd materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul înaintat de SRL „Proterm Grup” urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Norma cuprinsă în art. 8 alin. (1) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 stipulează că hotărîrile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Conform prevederilor art. 126 alin. (10) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 hotărîrea de validare a popririi este supusă numai recursului de către terțul poprit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat hotărîrea la 09 iunie 2014, iar cererea de recurs a fost depusă la 24 iunie 2014, instanța de recurs notează că recurentul a recepționat hotărîrea contestată la 20 iunie 2014 (f.d. 27). Avînd în vedere că reprezentantul recurentului nu a fost prezent la ședința de examinare a cererii și la pronunțarea hotărîrii, cererea de recurs se consideră a fi depusă în termen.

Conform art. 445 alin. (1) lit. c) CPC instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Materialele cauzei atestă că la 16 aprilie 2014 SRL „VIP Confort” în proces de insolabilitate prin inițierea procedurii falimentului simplificat, s-a adresat în instanța de insolabilitate cu o cerere privind validarea popririi și încasarea de la terțul poprit SRL „Proterm Grup” a datoriei în sumă de 10.000 lei.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2014 a fost admisă cererea înaintată de Sergiu Guțu, lichidatorul SRL „VIP Confort”, privind validarea popririi și încasarea de la terțul poprit SRL „Proterm Grup” a datoriei de 10.000 lei.

Conform prevederilor art. 6 alin. (1), (2) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 citarea participanților la proces se efectuează de către instanța de insolabilitate din oficiu. În procedurile contencioase, reglementate de prezenta lege, vor fi citate în calitate de părți numai persoanele, ale căror drepturi sau interese sînt supuse spre soluționare instanței de insolabilitate în condiții de contradictorialitate. În celelalte cazuri se aplică dispozițiile din Codul de procedură civilă referitoare la procedura necontencioasă în măsura în care nu contravin unor dispoziții expres prevăzute de prezenta lege.

Conform prevederilor art. 126 alin. (10) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 instanța de insolabilitate îi va cita pe administratorul insolabilității/lichidator, precum și pe terțul poprit, și, la termenul, stabilit pentru judecarea cererii de validare, va dispune administrarea oricărei probe necesare soluționării acesteia, care este admisibilă potrivit normelor de drept comun. În instanța de validare terțul poprit poate opune creditorului urmăritor toate excepțiile și mijloacele de apărare, pe care le-ar putea opune debitorului în măsura în care ele se întemeiază pe o cauză anterioară popririi. Hotărîrea de validare a popririi este supusă numai recursului de către terțul poprit.

Hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2014 a fost contestată de terțul poprit SRL „Proterm Grup”.

Conform prevederilor art. 5 alin. (2) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 instanța de insolabilitate dispune de competență exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolabilitate, a litigiilor ce țin de masa debitoare. Dacă partea interesată invocă existența unui litigiu de drept referitor la masa debitoare, instanța de insolabilitate va judeca această cauză într-un proces separat, în procedură contencioasă, conform Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 102 alin. (3) și (4) CPC comunicarea citației se realizează prin înmânarea ei participanților la proces, martorilor, experților, specialiștilor, interpreților astfel încât aceștia să se poată pregăti de proces și să se prezinte la timp în fața instanței. Citația se înmânează părții cu cel puțin 3 zile înainte de data judecării.

Iar potrivit prevederilor art. 105 alin. (1) CPC citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de

judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea, care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Instanța de recurs notează că pentru ședința de judecată din 21 mai 2014, SRL „Proterm Grup” a fost citat la adresa indicată de către SRL „VIP Confort” - mun. Chișinău, str. Onisifor Ghibu, 1/1. Citarea nu a fost realizată, plicul întorcându-se în adresa instanței de judecată cu mențiunea că pe adresa indicată nu se află așa firmă (f.d. 10 verso).

Deși la materialele cauzei a fost prezentat un extras din Registrul de stat al persoanelor juridice unde era indicat sediul SRL „Proterm Grup” este mun. Chișinău, str. Doina Aldea-Teodorovici, 17, instanța de judecată a dispus citarea publică a acestuia (f.d. 14-15).

Norma cuprinsă în art. 108 alin. (3) CPC stipulează că, publicarea citației în ziar se face cu cel puțin 15 zile înainte de data ședinței de judecată. În cazuri de urgență, președintele instanței poate reduce acest termen la 5 zile.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit reține că anunțul din Monitorul Oficial despre citarea publică a SRL „Proterm Grup” a fost publicat la 30 mai 2014. Ședința de judecată urma să aibă loc la 09 iunie 2014. Astfel, instanța de judecată nu s-a asigurat de respectarea termenului de 15 zile prevăzut de art. 108 alin. (3) CPC.

De asemenea instanța de recurs reține că potrivit Recomandării nr. 54 a Curții Supreme de Justiție, cu privire la aplicarea corectă a normelor procedurale despre citarea participanților la proces, modalitatea de înștiințare a persoanelor juridice este prevăzută de art. 104 alin. (1) lit. b) CPC conform căruia, citația și înștiințarea se expediază persoanelor juridice, prin împuterniciți, la sediul lor principal conform înregistrării de stat sau, după caz, la sediul reprezentanței sau al filialei.

Astfel, prevederile art. 108 CPC referitor la citarea publică a pîrîtului nu sunt aplicabile persoanelor juridice, deoarece ele se referă la „domiciliu” care în mod evident este un element de identificare în spațiu a unei persoane fizice și nu juridice. Or, persoanele juridice nu se identifică după locul de aflare, ci după sediu.

Cu toate acestea, instanța de insolabilitate, fără a întreprinde toate măsurile necesare în vederea înștiințării legale a SRL „Proterm Grup”, s-a pronunțat în favoarea admiterii cererii depuse de SRL „VIP Confort”, ceea ce constituie o încălcare în mod direct a dreptului terțului priclit la un proces echitabil.

Instanța de recurs reiterează că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (*CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982*). Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, dar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (*CEDO, hot. Airey vs. Irlanda din 09.10.1979*).

Art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea pricinii „în mod

echitabil”, ceea ce implică inclusiv o procedură bazată pe principiul contradictorialității și egalității armelor. Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții, care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât între părți să se mențină un echilibru corect. Dreptul la o procedură bazată pe principiul contradictorialității presupune dreptul unei părți în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și de a le discuta.

Drept urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa hotărârea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2014 cu trimiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

În temeiul celor expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. c) CPC al Republicii Moldova, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de SRL „Proterm Grup”.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2014, pronunțată în cadrul procesului de insolabilitate intentat în privința SRL „VIP Confort”, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Vera Macinskaia

Ala Cobăneanu

Sveatoslav Moldovan

Maria Ghervas